

Posudek habilitační práce Ladislava Vyhnánka „Výběr soudců ústavních soudů: Mezi ideály a realitou“

Obecná část:

Ať už chceme, nebo nechceme, projevují studenti zdejších právnických fakult ve vztahu k organizaci státní moci největší zájem o moc soudní, možná proto, že je nejvíce „naše“, tj. právníků. Koneckonců skrze její rozhodnutí také namnoze studují a vnímají zákony, které jsou tak vyjímány ze sféry (nečisté) politiky, do jejích řad kariérně mnozí zamíří. Mluvíme-li o soudní moci, bude privilegovaná pozornost směřována k Ústavnímu soudu, jelikož má čáku na poslední slovo v systému, rozsáhlou a pestrou agendu, a také se dostává do různých veřejně sledovaných tenzí, a to včetně těch, jež se dotýkají jeho složení, ba i sestavování. Přehlížíme-li povšechně českou literární produkci, můžeme mít pocit, že primární orientace na soudnictví nemizí, když autor odroste školním škamnám.

Navzdory řečenému nemáme „velkou knihu“ o českém ústavním soudnictví, zřejmě proto, že už je to téma příliš velké. Vznikají tak jednak pojednání užší, v nichž se setkáme třeba s komparativním rozměrem ústavního soudnictví, argumentačními styly soudů a soudců či zevrubnou analýzou řízení o ústavní stížnosti, jednak různě rozsáhlé komentáře k ústavní a zákonné úpravě.

Předložený habilitační spis navazuje na linku monografií zkoumajících určitý výsek tematiky ústavního soudnictví, v nichž jsou české realie, a to nejen právní, pojednány v komparativních souvislostech.

Autor zvolil téma nepochybně aktuální, důležité, opakovaně zmiňované a dotýkané, nikoliv však ve srovnatelném rozsahu a důkladnosti. Zohlednil rozsáhlou zahraniční literaturu, jakož i literaturu tuzemskou. Řekl bych, že racionálním způsobem, protože obsáhnout tu zahraniční asi nejde, a i ta tuzemská mu mohla být k užítku jen někdy (necituje tak např. starší články, které jsme o ustavování ústavních soudů sepsali se *Zdeňkem Kühnem*; oproti nim je možná škoda nevzít v potaz knihu *Tomáše Langáška* o prvorepublikovém Ústavním soudu s výkladem k jeho /ne/ustavování). Naproti tomu se pilně pouští do studia primárních pramenů, jakož i různých relevantních dokumentů (a la stanoviska Benátské komise), jež vytěžuje mj. při vytváření přehledných tabulek. Vše je řádně citováno.

Za občerstvující považuji, že je spis předkládán v češtině, jakkoliv to v posledních letech vypadá, že když už psát, tak jediné s ambicí komunikovat se širým světem. Habilitant takovou schopnost již prokázal, o to hřejivější je jeho gesto beroucí v potaz i jiné čtenáře, než jsou pravidelní konzumenti předních zahraničních žurnálů. Mohu být samozřejmě pošetilý, ale zdá se mi,

že takto koncipovaná (a sepsaná) kniha by nemusela v populaci oslovit jen členy kateder ústavního práva (případně kateder jim podobných).

Je-li tu řeč o češtině, přece jen bych připojil malou výhradu. Čím jsem starší, tím více dávám přednost srozumitelnosti před efektností, jakkoliv určitě ne důsledně. V této práci sice nenarážíme na pověstnou evropskou kondicionalitu, ale zato máme co do činění s resiliencí. Na rozdíl od kondicionality se mi v tomto případě jeví „odolnost“ jako docela dobrý ekvivalent. Podobné je to u kolaborativního modelu. „Kolaborativní“ jistě rušivě nezní, „kolaborace“ má však v češtině kontroverzní konotace. Občas za kolaboraci děkuji svým kolegům, míním to však jako vtip, zatímco kolaborace prezidenta republiky se Senátem (zřejmě) jako vtip míněna není. Nebylo by možné mluvit spíše o modelu kooperativním a o kooperaci? A také bych se velmi přimlouval za přeložení „court-packing“.

Potěšení z četby habilitační práce se samozřejmě nevyčerpává oceněním českého jazyka. I když... Četl jsem, četl, a začal se ošívát. Absence překlepů?! Je to vůbec možné? Naštěstí jsem byl časem zachráněn ve svém očekávání, že dokonalost je a má zůstat atributem Božím, protože nějaký počet překlepů, ba možná i drobných chyb, jsem nasbíral. Nezatěžuji jimi tento posudek, neb jsem příslušná upozornění zaslal přímo autorovi, aby je zohlednil při úpravách rukopisu pro tisk.

K jazyku mohu konečně dodat i to, že je kultivovaný, odborný, a přitom ne šroubovaný, takže se text dobře čte, ba snad i chápe, aniž by však sklouzával k žurnalismu, což, jak jsem už dávno pochopil z jednání redakční rady „Správního práva“, je horší prasečího moru.

Vrátím-li se zpět k potěšení, spojuji je hned s pěkným úvodním poděkováním řádce kolegů. Vím totiž od *Jana Filipa*, že rozsah poděkování je znakem nejen autorské skromnosti, ale i velikosti, protože za to, jací jsme a co děláme, obvykle nevděčíme jen sobě. Je docela dobré si různé dluhy uvědomovat.

Habilitační práce se neomezuje na popis vzorku ústavních soudů a pravidel jejich ustavování. Deskripci předchází vymezení hledisek, s nimiž mohou být právní úpravy konfrontovány. Mezi ně patří legitimita, odpovědnost a především odolnost (resilience). Zkoumány jsou v různé míře jednotlivé faktory (osobnost, model výběru, stupeň právní síly referenční úpravy, konkrétní nároky kladené na soudce, fenomén transparentnosti výběru a diverzity soudů...). Seznámíme se se základními požadavky uplatňovanými v celé řadě zemí nejen evropských, abychom posléze vše zjištěné a autorovými poznámkami zkypržené našli promítnuté v důkladné případové studii českého ústavního soudnictví. Je tu tedy deskripce, analýza právních předpisů, judikatury i praxe, komparace, zobecnění...

Vůči struktuře a koncepci práce nic nenamítám, je nepochybně zcela funkční. Jen mi připadá, že na mnohých místech mohl být připojen komentář, kritika, vlastní úvaha. Přesněji řečeno, v práci jsou (např. výborná analytická pozn. 435), mohlo jich však být více. Koneckonců sám název odkazuje na ideály: Ale jaké jsou, potažmo, jaký je takový ideál v autorových očích? Dojem z účelnosti větší autorské přítomnosti bude asi zřejmější v konkrétních připomínkách.

Konkrétní připomínky:

Počítadlo ukazuje, že jsem k textu habilitační práce vytvořil 103 poznámek. Část se týká překlepů (viz výše), takže se omezím na ty obsahové, a ani ty nevyjmenuji všechny. Mnohé jsou totiž banální či se týkají něčeho, co je v práci dále rozebráno. Nevylučuji ani, že ty dále uváděné míří k něčemu, co autor vyřešil, avšak čtenář mého typu to přehlédl. Primární motivací mi je každopádně přispět k závěrečnému uhlazení (vyleštění, řekl by *Michal Bobek*) textu pro publikaci, nikoliv rozporovat, co autor tvrdí.

1. Ke str. 13-14: Reprezentace asi není typickou funkcí ústavního soudnictví, ale je-li o ní řeč, doplnil bych argumentativní reprezentaci *Roberta Alexyho*, který se pokouší vázat ústavní soud na lid v kapacitě moci ustavující právě důrazem na argumentaci, na rozdíl od reprezentace představované parlamentem. Zejména bych tu však výslovně vypíchl, že druhým rozměrem legitimacy je míněna legitimita na výstupu, protože při ztrátě kontextu bychom mohli za legitimního označit kdekterého tyрана úspěšného v represí (legitimita v důsledku akceschopnosti).

Možná bych celou úvahu strukturoval trochu jinak. V čem spočívá legitimita ústavního soudnictví jako takového (udržení oddělení ustavující a ustavené moci, vyššího a běžného práva...)? Teprve v druhém kroku bych přistoupil k legitimizačním opatřením vybavujícím v demokraciích ústavní soudy k tomu, aby plnily svěřené kompetence.

2. Ke str. 18-19: Nelze *Elyho* přístup chápat i tak, že klade omezení soudcovské všemoci? Tzn. když funguje politický proces (volby, zastupitelské sbory), nezasahují soudy do obsahových, potažmo hodnotových otázek? Primárně se tak zaměřují na udržování průchodnosti kanálů závazné politické komunikace?

3. Ke str. 22: Jsem si vědom toho, že autor nemíní zabředávat do diskusí o tom, co vše obnáší odolnost soudů, přesto bych poznamenal, že užitečným se mi jeví pojem, který není bezbřehý. Má do stejné kategorie spadat lpění na konkrétní judikatuře či spíše obecnějším nastavení asertivnosti a zdrženlivosti soudu bez ohledu na to, čelí-li soud výhrůžkám „vyhladovění“ či jmenování dalších soudců, anebo věcné kritice své judikatury, v níž jsou politické moci podporovány i akademií nebo její částí? Někdy se mluví o potřebě ústavního

dialogu, zjevně se jím však mívá na mysli to, že slabší (?) hráč si přeje, aby mu protihráč naslouchal. Koneckonců o soudcovském dialogu také spíše mluví nižší soudy... Ale i tak: není odkaz na dialog upozorněním na žádoucí vnímání vnějšího světa, na zpětnou vazbu? Měla by odolnost zahrnovat ignorování vnějšího světla jako zdroje potenciálního nátlaku?

Není zkrátka rozdíl mezi cíleným jmenováním podporovatelů politické moci, jmenováním slabochů a jmenováním osob s předpokládanou odolností, výhrůžkami redukcí pravomocí, veřejnou kampaní proti konkrétním soudcům, krácením rozpočtu, ovlivňováním soudců „sdělováním stanovisek prezidenta republiky“, jmenováním dalších (doplňkových) soudců, kritikou instituce a jejího rozhodování...? Je to vše vnější tlak? Nemůže být někdy legitimní?

4. Ke str. 28, pozn. 104: Zakomponovat odkaz na meziválečnou československou praxi?

5. Ke str. 29: Rigidní úprava nemusí být fakticky příliš stabilní, úprava nikterak formálně nechráněná však ano (díky nějakému nimbu, lhostejnosti, politickým nákladům...).

6. Ke str. 32: Bylo by třetí formou „court-packingu“ zavedení věkové hranice u soudu, jehož soudci byli dosud jmenováni bez časového omezení? Záleželo by na motivaci zavedení takového opatření?

7. Ke str. 36 (aj.): Sympatická mi je autorova obezřetnost vůči požadavku na transparentnost výběru soudců, resp. jeho důraz na přesnější fázování procesu výběru a různé pojmání transparentnosti v jednotlivých fázích. Připomněl bych v této souvislosti *Bismarckovo* varování osobám majícím v oblibě párky a v úctě zákony, aby se nesnažily proniknout k pochopení okolností jejich vzniku. Ve vztahu k soudcům vyslovil podobně motivované varování *Jan Filip*, když poptával kritiku judikatury před analýzou hlasovacích koalic a osobnostních charakteristik soudců. Není součástí soudcovské autority určité tajemno? Nezmizí, když budeme znát problematické hygienické návyky soudce XY? Co vše potřebujeme (máme) vědět?

8. Ke str. 57: Nemohu smlčet, že mi není příliš sympatická mocenská expanze soudů, přičemž o těch mezinárodních to platí násobně. Pod záminkou výkladu nezávislosti a nestrannosti soudu tak ESLP dojde k závěru, že vojenské soudnictví je neakceptovatelné, nesmí proběhnout ta či ona soudní reforma, nesměl být jmenován ten či onen soudce? Jistě tu nemá smysl se o to přít, otázkou jen je, zda tyto „standards a mantinely“ stanovuje mezinárodní právo, anebo soud? Co je vlastně mezinárodním právem? Analogicky to platí i vnitrostátně: cokoliv řekne Ústavní soud (čtvrtek budiž nedělí, soudci musejí pobírat trojnásobek průměrné mzdy...), znamená vznik nového pravidla ústavního práva?

9. Ke str. 65: Vícekanálový model byl u nás zvažován v roce 1992, později se k němu hlásil *Aleš Gerloch* jako k alternativě modelu stávajícího, občas se o něm mluvilo i v souvislosti s konstituováním Bankovní rady ČNB. Může snížit riziko politického ovládnutí (asi mu nezabrání), může však současně představovat riziko dílčí politické infiltrace v závislosti na výčtu a povaze návrhových institucí. Po mém soudu je významnou nevýhodou oslabení důrazu na vytváření instituce, která by měla fungovat jako celek (kompatibilita a synergie v kontextu vzývané diverzity). Anebo neměla?

Je to jedno z míst, kde bych ocenil autorův postoj: rizika modelu a jeho konkrétního nastavení. Podobně je to třeba i u kritéria věku: Mají být soudci starší/mladší, má tu být věkový mix, kvůli generační zkušenosti, vnějšimu dojmu diverzity...? V práci se mluví rovněž o genderové rovnosti: Ve smyslu rovnosti žen a mužů, jejich posuzování a šancí, nebo spíše ve smyslu parity na soudu? A opět: Protože je to bez diskuse zřejmé, nebo to přináší užitek v akceptaci soudu, nebo existují studie dokládající odlišné rozhodování žen a mužů? Vše je možné, ale co autor?

Také by mne docela zajímalo, jak přistupují k nominaci členů francouzské Ústavní rady jednotliví funkcionáři, zejména předsedové komor. Jako k osobní výsadě? Nebo s někým konzultují? S frakcemi v parlamentních komorách, se svými politickými stranami?

10. Ke str. 66 a 80: Soudní model výběru možná vede k depolitizaci. Jde však o to, je-li depolitizace žádoucí u orgánu rozhodujícího o hranicích politiky. Vždyť ani u nás se nelze ubránit příležitostnému dojmu, že soudci Ústavního soudu nemají úplný vhled (a empatii) do fungování politiky či Parlamentu, což jim nebrání mít na obojí silný názor. Depolitizace nadto v tomto případě zahrnuje riziko korporativismu, o němž je v práci vícekrát řeč, který mj. problematizuje legitimizaci na vstupu. Na str. 80 se soudnictví řadí k politickým mocím, což by depolitizaci nemuselo svědčit.

11. Ke str. 70-71: Neobnáší požadavek kvalifikované většiny svým tlakem na širokou shodu současně větší potenciál paralýzy? Stačí, když chybí silnější motivace se dohodnout. Ne vždy politické moci poptávají akceschopný ústavní soud. Kvůli Polsku a Maďarsku jsme zaměřeni na ovládnutí, v minulosti se řešila spíše úskalí (a důsledky) patu.

12. Ke str. 75: Zdá se mi, že jednání „iniciátora“ a „kontrolora“ může být v praxi lečjaké. Hodně záleží na tom, jak se je podaří prezentovat: kdo, co a proč (ne)dělá? Naschválý jednoho druhému, anebo odpovědnost za výsledek? Přízeň masmédií a veřejnosti může „kontrolorovi“ pomoci na „iniciátora“ zatlačit a přimět jej k neformálním jednáním o parametrech i osobách. A naopak: oblíbený „iniciátor“ může tlačit na akceptaci všech svých kandidátů.

13. Ke str. 80: Italský prezident je volen shromážděním, v němž jsou členové parlamentu doplněni o regionální delegáty.

14. Ke str. 83, pozn. 342: Pokud se nemýlím, polský prezident učinil z formálního přijetí slibu soudců Ústavního tribunálu přinejmenším „notářské“ ověření, ne-li přímo spolurozhodování. Stejně tak prezident *Mitterand* v 80. letech transformoval podpis prezidenta na ordonancích ministerské rady v diskreční úkon.

15. Ke str. 100: Neslouží kombinace věkové hranice s možným přesluhováním až do výběru nástupce v praxi k tomu, že se výběr nástupce oddaluje v případech všeobecně uznávaných a oblíbených soudců?

16. Ke str. 102: Probíhá v zemích s vysokým věkovým průměrem soudců ústavních soudů nějaká kritická diskuse?

17. Ke str. 103: Myslím, že právníky nemusejí být ani členové francouzské Ústavní rady. Souvisí to v Belgii také s komplikovanou povahou státu, jehož udržení není pouze věcí právního zhodnocení? Francouzská Ústavní rada sloužila jako ochrana vlády před parlamentem, proto ta naplánovaná míra politického citu (ad str. 104).

Nejsem si jistý, neplatí-li francouzská skepse k objektivitě ochránců ústavnosti i pro USA: *Earl Warren* byl kalifornským guvernérem a míra zapálení pro změnu poměrů mu zůstala, v posledních letech se bojuje o místa u Nejvyššího soudu z pozic vysloveně politických.

18. Ke str. 108, pozn. 402: Je umístění ústavních soudů mimo centrum dění výhodou, anebo nevýhodou? Jakou roli sehrává to, když jsou na stejném místě situovány všechny instituce hledání spravedlnosti? Sám se pomalu kloním k tomu, že jsme sice Ústavní soud odsunuli do Brna, abychom zabránili nežádoucím vazbám mezi soudci a politiky (a také potěšili Brňany), místo toho jsme však stvořili uzavřený svět justičních institucí, v němž každý zná každého, svět, který pohltil brněnskou fakultu, jež tak ztratila kritický odstup, svět vyhraňující se vůči těm „oni“ v Praze a hájící své stavovské zájmy. V dobách sporů o *Ivu Brožovou* bylo nesmyslné mluvit o soudcokracii, v době, kdy si soudci sami stanovují platy a zjevně vnímají úkorně, že vůbec nerozhodují sami o sobě ve všem, se situace poněkud mění. Nehraje v tom roli i lokalizace?

19. Ke str. 109: Už jsem o tom psal výše, ale co z toho plyne? Samotný fakt, že žen je x, anebo jiné rozhodování, jiné vnímání veřejností, autorovo doporučení, že x je správně...?

20. Ke str. 110: „Přesluhování“ (viz výše) může bránit ochromení, také však může jednoho z aktérů rozhodování o složení ústavního soudu motivovat k odmítání nových kandidátů v zájmu pokračování toho stávajícího (naš člověk).

21. Ke str. 124: Toto je jediný případ, kdy s autorem nesouhlasím. Jmenování se souhlasem se odlišuje od jmenování na návrh právě tím, že souhlasící orgán je druhým v pořadí. Senát se jistě může usnést na tom, že

prezidentově pozornosti doporučuje osoby ..., avšak pokud si je prezident osvojí, musí požádat Senát o vyslovení souhlasu, jelikož první hlasování bylo mimoústavním politickým aktem mimo výkon kompetence, zatímco druhé hlasování představuje akt vrchnostenský. Tak je koncipována Ústava i prováděcí zákon o jednacím řádu Senátu. Roli hraje i plynutí času (neproběhly mezitím volby/nezměnil se názor Senátu?), případně požadovaná míra transparentnosti a deliberace. V praxi k takovému mimoústavnímu hlasování nedochází, ani o tom senátoři nikdy neuvažovali, jakkoliv je *Jan Filip* v minulosti podezíral ze snahy vztah s prezidentem republiky „přepólovat“. To by ale nespočívalo v pozitivním hlasování, ale v odmítání všech kandidátů, dokud nezačnou odpovídat žádanému profilu, anebo přímo nepůjde o osoby senátní většinou neoficiálně „nabídnuté“. Určitě bychom však našli případy, kdy konkrétní senátoři neoficiálně a úspěšně doporučili prezidentovi určitého kandidáta – sám vím nejméně o třech.

22. Ke str. 134: Asi jde o určité přednastavení (ne)důvěry vůči konkrétnímu prezidentovi. Dokud však někdo, obvykle mimo Senát, nepřinese nějakou informaci kandidáta zpochybňující, stejně se hlasuje spíše „pro“, protože senátoři nemívají pocit, že mají formulovat důvody, proč by ten někdo měl soudcem být, ale spíše, proč by jím neměl být, takže nejsou-li tu negativní důvody, máme pozitivní hlasování.

23. Ke str. 136, pozn. 505: Senátor *Tomáš Goláň* není právník, ale daňový poradce, byl však určitým segmentem právního prostředí socializován.

24. Ke str. 137: Tady by se docela hodilo nějaké empirické šetření, čím se senátoři řídí, kdy se rodí jejich rozhodnutí, jak budou hlasovat. Jednání vzdělávacího výboru bylo vždy formálnější, zřetelné je to zvláště v rámci této obměny, kdy slyšení v ústavně-právním výboru trvají i hodiny, zatímco ve výboru druhém nejvýše desítky minut.

25. Ke str. 139: Aktuální obměna probíhá téměř tři roky (od *Svatoně* po *Fialu*). Navíc se oproti první obměně zásadně změnilo to, že paměť soudu není jen pamětí soudců, protože tu je NALUS a silné odborné zázemí.

26. Ke str. 142: Senátní fáze se člení jinak: výbory – kluby – plénium, případně může některý klub jednat před druhým z výborů, jen zcela výjimečně (pokud vůbec) i před výborem prvním. Každopádně uzavřená debata následuje až po té otevřené, která často nastavuje témata, která se v klubech dovysvětlí.

27. Ke str. 144: Zajímavá je otázka zhodnocení způsobilosti. Výbory se usnášejí o splnění podmínek a doporučují Senátu, jak hlasovat. Pokud by kandidáta způsobilým neshledaly, případně tato otázka byla otevřena v plné schůzi, musí Senát kandidáta stejně odmítnout, protože holé konstatování nesplnění podmínek by při hrozbě marného uplynutí protiústavní 60denní nemuselo stačit. V zásadě je tak praxí v právnickém povolání to, co stačí prezidentovi a Senátu.

Vedle rozebírané *Dagmar Lastovecké* považují v tomto ohledu za zřejmě nejspornější případ *Jiřího Přibáně*, a to ne proto, že by se mi nezdálo povolání vysokoškolského učitele práva relevantní. Důležité však jistě je i to, co kandidát učí a kde to učí. To však už není zhodnocení formální podmínky, ale toho, k čemu měla vést. Autorem zmíněná *Michaela Židlická* za normalizace působila jako podniková právnička, v zásadě „čistá“ akademička *Kateřina Ronovská* se zase pohybuje v občanském právu, specifický civilista *Vojtěch Cepl* měl za sebou zkušenost s tvorbou Ústavy a velký rozhled v právní filosofii.

28. Ke str. 149: Asi bych nemluvil o orientaci politické, nýbrž světonázorové. Nezajímá nás tak moc, koho kandidát volí, ale jak vnímá náš společný svět. Není však nepodstatné, že právě tohle se u nás poměrně obtížně zjišťuje, pokud nevidíme řešení v testu senátorky *Kovářové*. Mnozí lidé necítí potřebu o svém zařazení na škále liberální – konzervativní – socialista – jiné... přemýšlet, resp. jejich sebezařazení nemusí odpovídat vnějšimu hodnocení. Zařadit můžeme někoho, koho dobře známe, ale u těch ostatních? V kolika rozsudcích se soudce „odkope“? Když někdo píše o závazkovém právu, je jasné, že to bude liberál? V SRN existují stranické afiliace, v USA důkladný screening snad všech v úvahu připadajících, ale jak to dělat u nás? Ptát se na trest smrti, progresivní zdanění, vztahy k menšinám, docházku do kostela...?

29. Ke str. 156: Už když jsem dával dohromady knížku ke 20 letům Senátu, kam k tématu skládání Ústavního soudu přispěl mj. habilitant, měl jsem pocit, že vážení moravští kolegové (*Kosař, Šimíček, Tomoszek, Vyhnánek*) uvažují maličko po soudcovsku: kolektiv jim je malým tělesem právních profesionálů se svébytným étosem, který se řídí (měl by se řídit) právní direktivou. Jak však chtít po politickém sboru 81 osob, z nichž se každé dva roky vymění až třetina, dlouhodobě konzistentní „politiku“ sestavování Ústavního soudu?

30. Ke str. 158: *Lucie Dolanská B.* nechtěla říci, že na Ústavní soud míří za Židy a pro Židy, ale spíše to, že má díky své pocíťované identitě citlivost, kterou jiní mít nemusejí. Nebyla to ale úplná jednotlivost – viz poptávání konzervativního soudce nebo volání klubu SEN 21 po větším počtu žen. Než se projednávání nominace *Pavla Simona* přeorientovalo na čínské cvičení, byla dominantní linka, které se i později drželi někteří senátoři – advokáti, že je totiž přílišným etatistou, málo lidsko-právně citlivým. V kontextu snah o korekci expanzivní justice to bylo trochu překvapivé. Z hlediska advokátů spořicích se se státem méně.

31. Ke str. 159: Co se týče soudců Nejvyššího soudu, nabízela by se alespoň krátká diskuse. Proč soudci Nejvyššího soudu, a ne jiní soudci? Proč na první Ústavní soud mířili právě ti „jiní“, jak moc se Nejvyšší soud od té doby změnil, kdo a proč je na něm ochoten na Ústavní soud přejít, a kdo naopak ne?

32. Ke str. 167: Senát by mohl plnit destruktivní roli (nemyslím, že se to kdy dělo), jistě mu však nebyla přisouzena. Přisouzena mu byla role kontrolní a vyvažovací.

Závěr:

Autor zvolil důležité a současně ohraničitelné téma, nezpracoval je pouze mechanickou excerpací z právních předpisů, ale jejich analýzu předznamenal specifickým úhlem pohledu (odolnost) opřeným o kritéria posuzování funkčního designu ústavních soudů. Obsáhl širokou paletu různorodých pramenů, které korektně cituje. Zformuloval i dílčí doporučení pro českou ústavní praxi.

Předložený spis nepochybně splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Ústavní právo a státověda. Rád jej proto doporučuji přízni habilitační komise.

V Praze dne 22. března 2025

prof. JUDr. Jan Kyselá, Ph.D., DSc.
katedra politologie a sociologie
Právnické fakulty UK